

Opole, czyli miasto trzech „S” (Historia)

Miasto
Kultura

07.06.2024 g. 08:30

Każde średniowieczne miasto z konieczności musiało być nie tylko samorządne, ale i samowystarczalne i samofinansujące się. Nie inaczej było w dawnym Opolu. Stąd zarówno władze miejskie, jak i pozostali mieszkańcy posiadali pola, sady i liczne zakłady rzemieślnicze, które zaspokajały ich codzienne potrzeby.

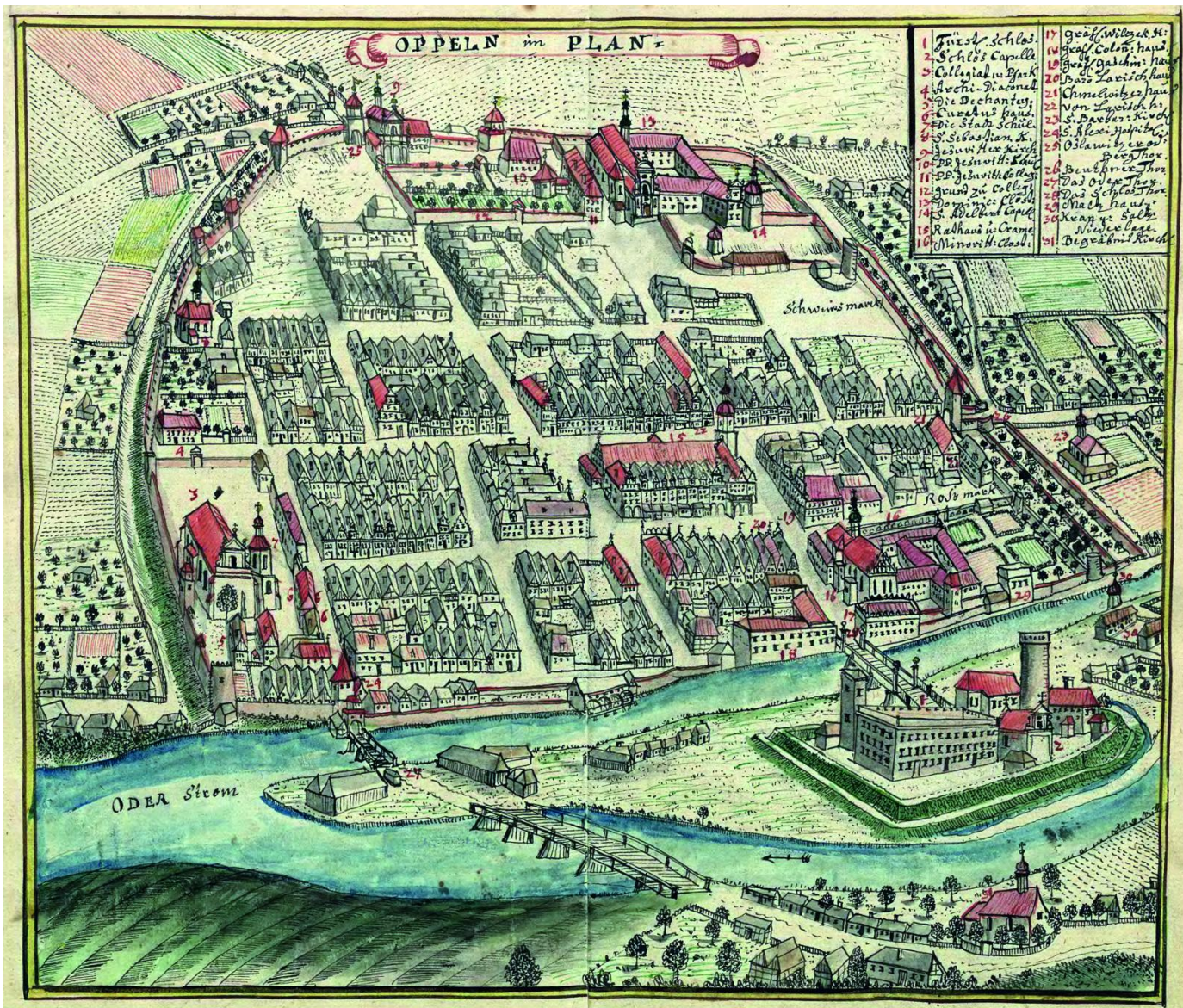

Miejskie błonia

Najwięcej zagród znajdowało się wzdłuż obu mostów na Odrze prowadzących na dzisiejsze Nadodrze, przy trakcie prowadzącym do Wrocławia. Wśród własności miejskiej, czyli komunalnej znajdowały się także błonia. Nie były one wprawdzie tak rozległe i okazałe, jak te, które znamy po dziś dzień z Krakowa. Usytuowane za przeprawą przez Odrę, na terenie dzisiejszego placu Piłsudskiego służyły głównie celom rozrywkowym i rekreacyjnym. Organizowano na nich spotkania towarzyskie i ćwiczenia fizyczne. Na błoniach znajdowała się między innym strzelnica opolskiego bractwa kurkowego, a także prywatna karczma.

Las, staw i rzemiosło

Miasto posiadało również las, który ciągnął się na terenie od dzisiejszego placu Teatralnego, a także staw miejski zlokalizowany prawdopodobnie przy drodze w kierunku Kup, w okolicy dzisiejszego skrzyżowania z obwodnicą. Na potrzeby miasta pracowały też liczne zakłady rzemieślnicze, takie jak cegielnie na terenie dzisiejszego Nadodrza, kuźnie – usytuowane przypuszczalnie przed bramami miejskimi czy piece garncarskie, znajdujące się także poza obrębem murów. Przy ulicy Szpitalnej u wylotu dzisiejszej ulicy Młyńskiej funkcjonował z kolei młyn miejski. W mieście działała też słodownia, w której mieszkańcy do pewnego momentu mieli obowiązek wymieniać pszenicę na sód potrzebny do produkcji piwa. Była ona zlokalizowana przy obecnej ulicy Minorytów, w miejscu w którym znajduje się budynek Centralnego Muzeum Jeńców Wojennych.

Apteka i waga miejska

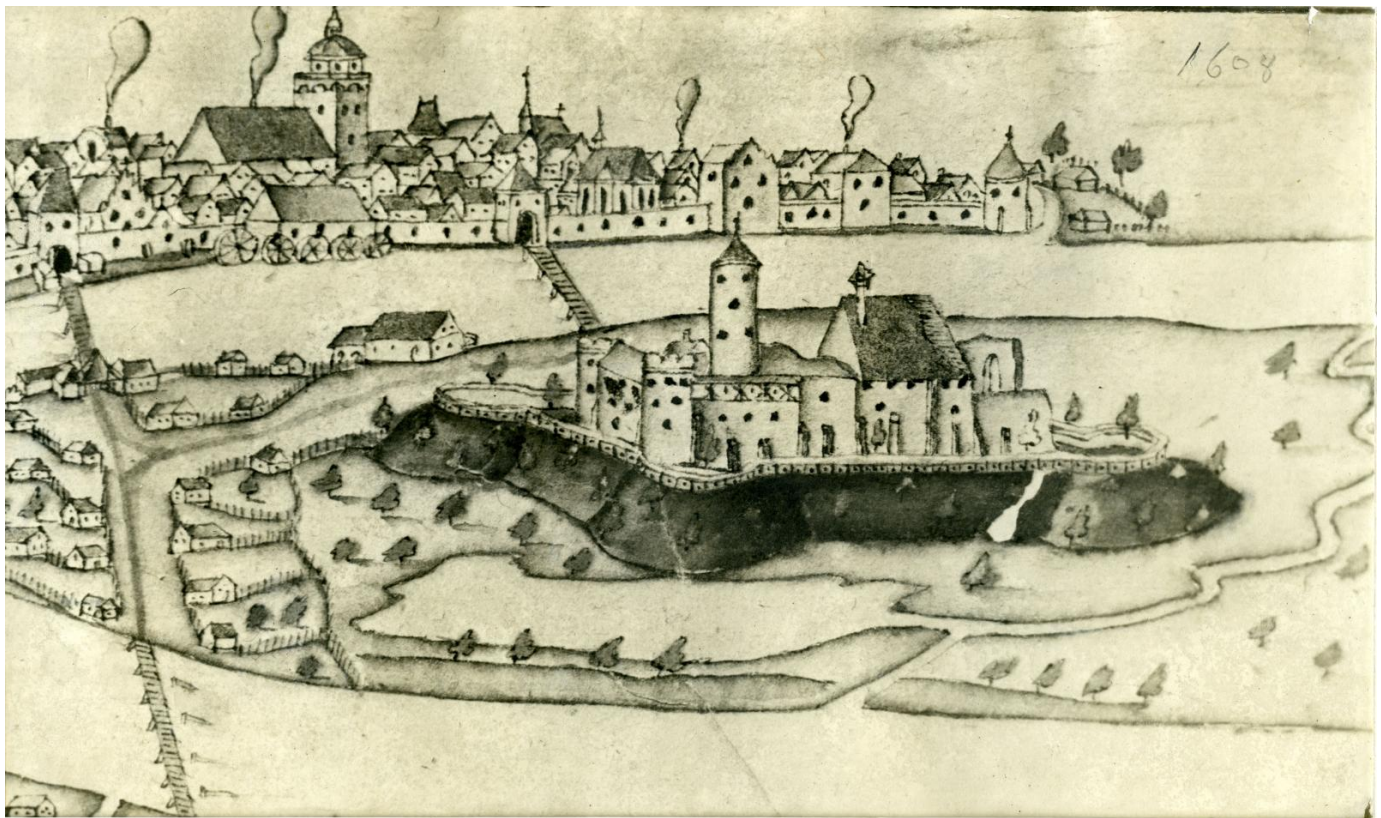
Na mocy przywileju księcia Janusza (Jana) Dobrego z 1505 roku rada miasta posiadała też własną aptekę, którą później wraz z wagą miejską kilkakrotnie sprzedawała. Znajdowała się ona w pomieszczeniu przy ratuszu. Na początku XVII wieku właścicielem apteki został znany lekarz i poeta Elias Kuntschius. W ratuszu znajdowała się również Waga miejska służąca do pobierania opłat od kupców, którzy przywozili towar do miasta.

Woda i łaźnie

Ujęcie wody dla miasta znajdowało się na wysokości dzisiejszego gmachu filharmonii. Studnia miejska znajdowała się również na rynku. W XVI wieku niektóre domy miały już własne przyłączenia wody. Wiemy też, że w Opolu funkcjonowały dwie łaźnie. Miejska mieściła się po prawej stronie za Bramą Zamkową oraz książęca zlokalizowana za Bramą Odrzańską. Łaźnie od najdawniejszych czasów służyły nie tylko kąpielom, ale stanowiły też centrum życia towarzyskiego. Dość powiedzieć, że łaźiebnicy mieli prawo do wyszynku i sprzedaży piwa.

Opole piwem stało

W chwili śmierci ostatniego Piasta opolskiego w Opolu było już 258 domów. Ich właściciele płacili podatki nie od domów, ale od warów piwa, które mogli w danym domu uwarzyć, od 2 do 10 warów. Nie wiemy dokładnie, kiedy opolanie otrzymali przywilej warzenia piwa oraz w jakiej ilości. Z biegiem czasu wprowadzano limity w produkcji piwa dla poszczególnych mieszkańców. Ustalono też, że każdy obywatel miasta, który jest właścicielem domu z prawem do warzenia piwa, może wymienić na sład określoną ilość pszenicy. Mieszkańcy protestowali przeciwko tym rozwiązaniom, bowiem kontrola i ograniczenia nie dotyczyły piwa produkowanego w browarze zamkowym i przy obu opolskich klasztorach. Z biegiem czasu browarów zaczęło powstawać w mieście coraz więcej, ale o tym przeczytamy w jednym z kolejnych odcinków naszego cyklu historycznego.

Opracował: Łukasz Śmierciak

Na podstawie: „Od opola do Opola. Popularna historia miasta” prof. Anny Pobóg-Lenartowicz

Plany i ryciny: Muzeum Śląska Opolskiego

Artykuł ukazał się w czerwcowym magazynie "Opole i Kropka": www.opole.pl/dla-mieszkanca/aktualnosc/siegnij-po-czerwcowe-wydanie-magazynu-opole-i-kropka

Dane kontaktowe

[Wydział Promocji](#)

Tagi

Opole i kropka

historia Opola